

Так у кішок контрольної групи спостерігали значне зниження загального білку (15,1 %), неорганічного кальцію (15 %), неорганічного фосфору (16 %). Встановлено також низький вміст гемоглобіну (26 %) та еритроцитів (18,3 %).

Розмір амніотичної порожнини у кішок дослідної групи більше на 24 %, довжина плода на 35 день розвитку – на 10,8%, стінка плаценти – на 25%, а довжина пуповини більша на 8,3%.

Висновки. Запропонований спосіб лікування кішок з антенатальною гіпотрофією виявився ефективним. Препарати впливають на стан епітеліальних клітин, структуру і функцію органів фетоплацентарного комплексу, активують обмінні процеси в організмі, на розвиток і формування центральної нервової системи та рефлекторної діяльності. Стимулюють природну резистентність, підвищують бактерицидну активність сироватки крові, стійкість тварин до стресу і надмірних навантажень, мають дезінтоксикаційну та імуномодулюючу дію, підвищують збереження і природи молодняку.

УДК: 619:618.5:636.4

Поширення та особливості клінічного прояву акушерської патології у свиноматок великої білої породи в умовах агрофірми “Вільне” Новомосковського району Дніпропетровської області

Максименко В., Корейба Л.В.

khlyud@mail.ru

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

Вступ. Безпосередньою причиною хвороб органів розмноження і молочної залози запального характеру є розмноження в матці та молочній залозі свиноматок різних мікроорганізмів як окремо, так і в асоціаціях на тлі зниження у тварин загальної та місцевої неспецифічної резистентності з наступною інтоксикацією організму.

Цьому сприяють – неповноцінна годівля, гіподинамія, а також інші порушення технології годівлі та утримання свиноматок, що є основними причинами порушення у них обміну речовин, гормональних розладів і зниження резистентності організму. При цьому послаблюється скорочувальна функція матки, подовжується тривалість опоросу, порушуються процеси інволюції, створюються сприятливі умови для проникнення та розвитку в репродуктивних органах і молочній залозі різних мікроорганізмів. Інфікування родових шляхів і молочної залози свиноматок небезпечно для новонароджених поросят та сприяє високій контамінації мікроорганізмами виробничих приміщень.

Мета роботи – визначення причин виникнення та поширення акушерської патології у свиноматок великої білої породи за сучасних технологій утримання і годівлі.

Матеріал і методи досліджень. Дослідження проводили впродовж 2016–2018 років у товаристві з обмеженою відповідальністю агрофірми “Вільне”.

Об’єктом дослідження були 1400 свиноматок, з них – 900 основні і 500 перевірювані.

При проведенні досліджень аналізували умови утримання і годівлі, технологію осіменіння, встановлювали акушерську патологію та причини її виникнення.

Для аналізу статистичних даних опрацьовували записи в журналах осіменіння і народжень приплоду й обліку захворювань свиноматок у господарстві.

Діагностику хвороб статевих органів проводили користуючись клінічними дослідженнями. Діагноз на клінічно виражений мастит встановлюють на підставі огляду і пальпації молочної залози, проведення пробного доїння оцінки отриманого секрету.

Результати досліджень. Упродовж 2,5 років у свиноматок паталогічні роди реєстрували у 250 тварин, що становить 17,8 % від загальної кількості досліджуваних.

У основних свиноматок найбільший відсоток патологічних родів припадав на крупноплідність і склав 95 (10,5 %) від загальної кількості свиноматок з патологічними родами за два роки (рисунок).

У перевіюваних свиноматок найпоширенішою патологією родів є вузькість родових шляхів, яку реєстрували впродовж 2-х років у 159 свиноматок, що склало 31,8 % від кількості перевіюваних і 11,3 % від загальної кількості маточного поголів'я.

Патологічний перебіг родів у основних й перевіюваних свиноматок, що завершувався з допомогою спеціалістів ветеринарної медицини і обслуговуючого персоналу в більшості випадків обумовлював запальні процеси в статевих органах, а саме розвиток ендометриту. Післяродовий ендометрит реєстрували в 65-ти свиноматок, що склало 4,6 % від загальної кількості тварин.

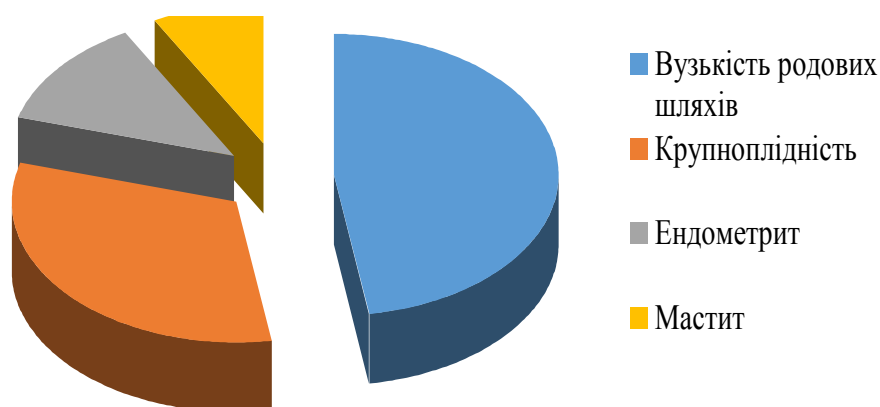
Післяродовий ендометрит у свиноматок мав гострий перебіг і проявлявся у гнійно-катаральній формі запалення слизової оболонки матки та виявлявся виділенням слизисто-гнійного ексудату зі статевих шляхів, особливо під час лежання свиноматок. При цьому загальний стан тварин, прийом корму та води істотно не змінювались, температура тіла знаходилась в межах норми або незначно підвищувалась до 39,6 °С.

Хронічний гнійно-катаральний ендометрит діагностували у свиноматок після відлучення поросят, найчастіше під час стадії збудження статевого циклу, з виділення із статевих шляхів слизисто-гнійного ексудату.

Найнижчий відсоток за два роки, припадав на мастит, що реєстрували у 42-х свиноматок, що склало 3 % від загальної кількості тварин (див. рисунок).

Найчастіше реєстрували серозний і катаральний мастит, при цьому, як правило, були вражені 1–2-х, рідше 3-х і більше часток молочної залози.

При катаральному маститі загальний стан тварин залишався без змін або спостерігалася легке пригнічення, підвищення температури тіла (39,4–39,6 °С, тканини молочної залози ущільнені, незначно збільшені в розмірі, больова реакція слабо виражена або відсутня).

Рисунок. Поширення акушерської патології у свиноматок

Висновки.

1. В умовах господарства патологічні роди поширені у 17,8 % свиноматок, що є причиною післяродового ендометриту, тому слід приділити особливу увагу акушерській допомозі під час родів. Серед основних причин патологічних родів, як у основних так і у перевірюваних свиноматок поширеними є вузькість родових шляхів та крупноплідність.
  2. Післяродовий ендометрит перебігав гостро та проявлявся у гнійно-катаральній формі запалення слизової оболонки матки.
  3. Мастит перебігав у серозній і катаральній формах запалення та реєструвався в 3 % свиноматок з ураженням 1–2-х, рідше 3-х і більше часток молочної залози.
-

УДК 619.618.19-002;632.2

Поширення та форми маститів у корів

Манакова А.Д., Склярів П.М.

manakova.anna@ukr.net

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

Вступ. Упродовж останніх десятиліть в Україні спостерігається помітний прогрес у підвищенні молочної продуктивності корів. Однак цей процес у багатьох випадках не супроводжується підвищенням якості отриманої продукції та термінів використання тварин. До стримуючих факторів, у першу чергу, належать хвороби молочної залози, провідну роль серед яких займає мастит. Відомо, що мастит у корів завдає більше збитків, ніж усі незаразні захворювання цих тварин, разом узяті.

Поряд із підвищенням рівня молочної продуктивності, відмічається зниження природної стійкості тварин, викликане різними факторами. На цьому тлі виникають різноманітні захворювання, найпоширенішим із яких у молочному скотарстві є мастит корів. Значні економічні збитки від маститу вимагають розробки ефективної і водночас екологічно безпечної та науково обґрунтованої системи його профілактики. Нині ця проблема залишається однією із актуальних у ветеринарній медицині. З'ясування причин виникнення маститу, зокрема, поглиблене вивчення патогенезу даного запального процесу, є необхідною передумовою його терапії та профілактики.

Мета – встановлення поширеності та оцінка способів діагностики субклінічного маститу у корів.

Матеріали і методи досліджень. Досліди проводили в період 2016–2017 рр. в умовах фермерського господарства “Марія” Запорізького району Запорізької області. Під спостереженням знаходилось 75 корів червоної степової породи віком від 3 до 10 років, які підлягали мамологічній диспансеризації. При цьому враховували фізіологічний стан корів і молочної залози в періоди запуску, сухостою, першого місяця після отелення та лактації. За функціональним станом молочної залози визначали характер динаміки або криву лактації та її вплив на захворюваність корів маститом.

Диспансеризацію починали із загального клінічного обстеження корів і дослідження молочної залози та лабораторного аналізу секрету вим'я, у 10 % корів проводили біохімічне дослідження корів на вміст загального білка, кальцію, неорганічного фосфору, каротину та резервну лужність (ці дослідження проводились у районній державній лабораторії ветеринарної медицини).